

Psychopatologia

Dorota Wołyńczyk-Gmaj

Drobne nieprawidłowości u zdrowych

- Nieprawidłowości myślenia w stanie senności
- Złudzenia fizjologiczne
- Zniekształcenia materiału zapamiętanego
- Zmienność nastroju u dzieci
- Złudzenia pamięciowe
- Myślenie magiczne i przesady
- Przejściowe obniżenie sprawności intelektualnej
- Obawy o cechach fobii
- Omamy hipnagogiczne i hipnopompiczne
- Chwilowa dezorientacja po przebudzeniu
- Nastawienie rzekomourojeniowe
- Przeżycia ejdetyczne
- Paraideolie - wypatrzone, wysłuchane z tła

Podstawowy wniosek

- Nie przeoczyć objawów rozpoczynającej się choroby,

ale

- Nie dopatrywać się psychopatologii tam, gdzie jej nie ma
-

Psychopatologia ogólna

- Zaburzenia spostrzegania
  - Zaburzenia myślenia
  - Zaburzenia emocji
  - Zaburzenia napędu
  - Zaburzenia pamięci i uwagi
  - Podstawowe zespoły psychopatologiczne :
    - depresyjny, maniakalny, paranoiczny, paranooidalny, katatoniczny, otępienny
-

Spostrzeganie

- proces przetwarzania informacji, który wiąże się z odwzorowaniem postaci świata zewnętrznego i wewnętrznego w postaci reprezentacji umysłowych.
  - *Wrażenie* to elementarne zjawisko psychiczne, odzwierciedlenie cechy przedmiotu działającego na receptor
-

Zaburzenia spostrzegania

- Iluzje = złudzenia
  - Omamy (prawdziwe, rzekome, halucynoidy/ parahalucynacje)
  - Deficyty i agnozje (nierozpoznawanie cech przedmiotów)
-

Złudzenia (Iluzje)

To zniekształcone spostrzeżenia, którym towarzyszy mniej lub bardziej stanowczy sąd realizujący

- Fizjologiczne – zachowany krytycyzm
  - Patologiczne - brak krytycyzmu
  - Złudzenia uwarunkowane przez nastawienie
-

Omamy (Halucynacje)

- Spostrzeżenia nieistniejących w rzeczywistości przedmiotów (powstają bez działania bodźca na receptor)
- Towarzyszy im błędny sąd realizujący (poczucie, że spostrzegany przedmiot rzeczywiście istnieje w odpowiadającej danemu zmysłowi przestrzeni)
- Są rzutowane na zewnątrz

Schizofrenia, zaburzenia świadomości

Podział omamów

□ analizator:

- Wzrokowe
(zab. świadomości-
majaczenie)
- Słuchowe
- Dotykowe
- Cenestetyczne
- Węchowe
- Smakowe

□ stopień złożoności:

- elementarne
  - proste
  - złożone
-

Omamy rzekome (Pseudohalucynacje)

- Spostrzeżenia powstające bez bodźców działających z zewnątrz
- Towarzyszy im błędny sąd realizujący
- Są rzutowane do przestrzeni wewnętrznej

Schizofrenia

Halucynoidy (Parahalucynacje)

- Spostrzeżenia powstające bez działania bodźców zewnętrznych
- Nie towarzyszy im mylny sąd realizujący (pacjent jest wobec nich krytyczny)

*Zmiany organiczne mózgu, padaczka,
migrena*

Zaburzenia myślenia

□ Zaburzenia **treści myślenia:**

- urojenia
- obsesje = natręctwa myślowe
- skrajne idee nadwartościowe
- automatyzm psychiczny

□ Zaburzenia **toku i formy myślenia:**

Urojenia

Podział pod wzgl. treści

- Prześladowcze
- Ksobne (odnoszące)
- Owładnięcia
- Oddziaływania
- Wielkościowe
- Posłannictwa
- Niewiary małżeńskiej
- Hipochondryczne
- Depresyjne (grzeszności i winy, zubożenia, poniżenia, upośledzenia, nihilistyczne)
- Dysmorfofobia

Podział pod wzgl. budowy

- Paranoiczne (usystematyzowane)
- Paranoidalne (nieusystematyzowane)

Natręctwa myślowe (*Obsesje*)

- Myśli lub wyobrażenia natrętnie narzucające się mimo przeświadczenia o ich niedorzeczności
  - Oceniane krytycznie
  - Próba przerwania nasila lęk
-

Automatyzm psychiczny

- Wykonywanie pewnych czynności, które są przez chorego odczuwane jako obce, narzucone z zewnątrz, przymusowe
  - Mentyzm - napór obcych myśli
-

Zaburzenia toku myślenia

- Przyspieszenie
  - Zwolnienie - zahamowanie
  - Zatamowanie = otamowanie
  - Splątanie
  - Lepkość myślenia
  - Alogia
  - Myślenie autystyczne
  - Myślenie magiczne
  - Myślenie katatymiczne
  - Ambisentencja
  - Derealizacja, depersonalizacja
-

Rozkojarzenie

- myślenie paralogiczne,
- ześlizgiwanie się wątków,
- nadmierne abstrahowanie, włączanie,
- autystyczne, dereistyczne,
- neologizmy, persewercje (te same odpowiedzi na różne pytania, bezwładność), stereotypie, werbigercje (rymowanie), zlepki słowne,
- schizofazja (sałata słowna)

Charakterystyczne dla schizofrenii

Emocje

- Nastrój - emocja długo trwająca ale o nieznacznym natężeniu
- Wzruszenie - krótkotrwałe, z towarzyszącymi objawami wegetatywnymi
- Afekt - silne wzruszenie; emocja o nagłym początku, dużym nasileniu, wyraźnymi objawami wegetatywnymi
Afekt patologiczny (nagły początek, burzliwy przebieg, silne obj. wegetatywne, krótki czas trwania, znużenie/sen, niepamięć)
Bladość afektywna, afekt słabomodulowany – charakterystyczne dla schizofrenii
- Lęk (uogólniony, paniczny, antycypacyjny, fobiczny)

Emocje- zaburzenia

- Zubożenie/stępienie uczuciowe
  - Nastrój: obniżony (hypothymia), podwyższony (hyperthymia), niezgodny z sytuacją (parathymia, paramimia, parafonia), dysforyczny, tępy, chwiejny (labilny), ambiwalentny, moria, euforia
  - Autyzm
  - Apatia
-

Afekt

- Ekspresja uczuć wyrażanych za pośrednictwem mimiki, gestów rąk, intonacji i innych oznak uczuć jak śmiech czy łzy.
- Afekt ulega fluktuacjom zgodnym ze stanem uczuć. Zakres ekspresji afektu jest zmienny kulturowo i zależy także od cech osobowości.

Zaburzenia afektu

- Bładość afektywna, stępienie afektu
  - Niedostosowanie afektywne
  - Paratymia, paramimia
  - Labilność afektywna, nietrzymanie afektu
-

Napęd- zaburzenia

- Obniżenie napędu (hypobulia)
  - Podwyższenie (hiperbulia)
  - Stupor katatoniczny, stupor depresyjny
  - *Melancholia agitata*
  - *Raptus katatonicus*
  - Zmanierowanie ruchowe
  - Stereotypie
  - Automatyzm
-

Zaburzenia pamięci

Czynnościowe lub organiczne

- Hypomnezja
  - Amnezja - całkowita lub częściowa; następcza (anterograda) lub wsteczna (retrograda)
  - Zjawiska typu deja vu (złudzenia utożsamiające)
  - Złudzenia (iluzje) i omamy pamięciowe
  - Konfabulacje
-